

Material för författarbesök i lågstudier

ÅRSKURS 5-6

Läscentrum /

Malin Klingenberg

TILL LÄRAREN!

Din klass ska få besök av en bokskapare - en författare, en illustratör, eller någon som både skriver och illustrerar. Inför besöket ska ni bekanta er med er gäst. Ni ska också välja ut en bok som författaren har skrivit eller illustrerat. I det här materialpaketet finns uppgifter ni ska jobba med i klassen inför författarbesöket. Här finns också uppgifter som kan användas för att fördjupa läsningen på olika sätt. Uppgifterna går att använda tillsammans med vilken skönlitterär bok som helst.

Läs igenom hela uppgiftspaketet innan ni börjar med läsprojektet. Vissa uppgifter ska göras innan läsningen börjar, vissa ska göras medan läsningen pågår och vissa görs när läsningen är avslutad. Därför är det bra att välja vilka delar ni tänker arbeta med, och i vilket skede ni ska göra det, innan ni sätter igång.

Stjärnuppgifterna ska göras av alla. Genom att förbereda er får både eleverna och er gäst ut så mycket som möjligt av besöket. **Blixt- och diamantuppgifterna** får ni göra enligt lust, tid och inspiration. Förhoppningen är att alla ska hitta något som passar den egna gruppen. Om ni bokar in ett återbesök med er gäst passar **kometuppgifterna** särskilt bra att göra inför den andra träffen. Flera av blixt- och diamantuppgifterna fungerar också men kometuppgifterna är uttänkta särskilt för återbesöken.

Du som lärare känner dina elever och vet vad som fungerar bäst i din klass. Har du en frimodig grupp där alla vill intervjua gästen? Då kanske det är bra att ni övar lite på förhand och bestämmer vem som ska ställa vilken fråga. Har du en klass där många är osäkra på sin skriv- och läsförmåga? Då är det säkert bra om du som lärare väljer ut svåra ord till övningen "ordburken" (gäller åk 1-4) så ingen behöver känna sig utpekad som en som inte kan. Uppgifterna kan modifieras och ändras på i det oändliga, och det är fritt fram att göra just det!

Lycka till!

ÅRSKURS 5-6

STJÄRNUPPGIFTER

De här uppgifterna ska ni göra innan ni får besök av författaren eller illustratören.

Innan ni läser boken

Läs titeln och titta på pärmbilden.

Läs också texten på baksidan.

Svara på frågorna

- ★ Vad heter boken?
- ★ Vad heter författaren?
- ★ Vad heter illustratören? (Om boken inte har illustrationer inuti ska ni kolla upp vem som har gjort pärmen.)
- ★ Se på pärmen. Vilken sorts bok tror ni det är frågan om? Är den rolig/spännande/ skrämmande/fartfylld/sportig/fantasifull/mystisk/någonting annat?
- ★ Vad tror ni boken kommer handla om?
- ★ Vem tror ni boken kommer handla om?
- ★ Vilket förlag har gett ut boken?
- ★ Vad gör ett förlag? Den här informationen hittar ni inte i boken, utan ni måste leta på andra ställen!

Läs boken. Ni kan läsa den en och en, i mindre grupper eller som högläsningbok.

- ★ Fundera ut minst tio frågor om boken, bokskaparen eller skrivprocessen som ni vill ha svar på under besöket.
- ★ Kolla så att frågorna är olika.
- ★ Kolla också så det inte är frågor ni redan vet svaret på, eller frågor som enkelt går att få svar på via google.

Frågorna får gärna vara lite kluriga.

BLIXTUPPGIFTER

De här uppgifterna kan ni göra medan ni läser boken.

GISSA SLUTET

Ta en paus i läsningen när ni har läst ungefär tre fjärdedelar av boken. Dela in er i mindre grupper. Sätt er ner och fundera. Tänk på alla ledtrådar författaren och illustratören har placerat ut i texten och bilderna. Hur tror ni boken kommer sluta? **Skriv ner vad ni tror att kommer hända.** Lägg lapparna i ett kuvert. Läs resten av boken. Öppna kuvertet och gå igenom era gissningar.

Gissade ni rätt? Gissade alla i klassen lika?

DIKTERNA

Välj 5-8 nyckelord som har med boken att göra, ord som på något sätt känns viktiga för berättelsen. Det kan vara vilka ord som helst, både namn, platser, känslor, föremål och sådant man gör fungerar bra. Skriv upp orden i en stapel.

Dela in er i mindre grupper. **Skriv dikter där varje rad inleds med ett ord från boken.** Dikterna behöver inte ha någonting att göra med bokens innehåll, annat än att orden kommer därifrån. Klarar ni av att skapa någonting helt nytt av orden?

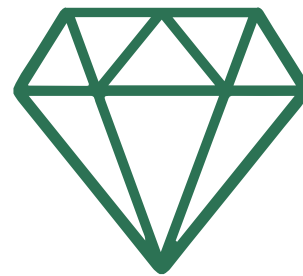
DAGBOKEN

Alla får välja ut en person i berättelsen. Det gör ingenting fast flera väljer samma person. Tänk er hur det känns att vara den här personen. **Skriv om en dag i personens liv.** Ni kan använda er av det ni har fått veta i boken, men ni får också hitta på helt nya saker. Skriv det som om det är ett "jag" som berättar. Ni kan börja med att skriva "Kära dagbok, i dag..." och sedan berättar ni om någonting ni har upplevt, och hur det har fått er att må eller vad det har fått er att tänka på. Använd er gärna av hela den värld som finns i boken, av de personer som finns där, och av de ställen som ni redan har läst om.

FÖRHÅLLANDEN

De flesta berättelser handlar om hur olika personer förhåller sig till varandra. Det kan vara personer som är vänner, det kan handla om fiender, det kan vara en berättelse om någon som är rädd för någon annan, det kan handla om en person som tycker att någon är löjlig och så vidare.

Välj en relation i boken ni läser. Skriv några meningar om den. (Till exempel: Ludvig är rädd för Johannes i klassen eftersom han alltid knuffas. Ludvig är starkare än Johannes och Johannes vågar inte säga emot.) Du behöver inte välja huvudpersonen, utan du kan också välja någon som bara har en liten roll. **Nu har du i uppgift att ändra på relationen! Beskriv en situation då någonting händer som gör att allt förändras.** Kanske två vänner börjar bråka? Kanske den som är rädd plötsligt blir modig? Kanske den som verkar löjlig plötsligt gör någonting oväntat och coolt? Du är författaren, du kan ändra på historien!

DIAMANTUPPGIFTER

De här uppgifterna kan ni göra efter att ni har läst boken färdigt.

EN (NÄSTAN) HELT NY BOK

Låna ett element från boken ni har läst, men gör någonting nytt.

Hitta på en titel och en baksidestext till en bok som inte finns. Den ska ha någonting gemensamt med boken ni har läst. Du får ändra på nästan allt, men en liten detalj måste du behålla. När alla är klara får ni titta på varandras böcker och gissa: vilken detalj är lånad från boken ni läste?

LÅTSASNAMNEN

Vissa författare heter något annat än sitt eget, riktiga namn då de skriver böcker. En del tar ett namn som bara låter som ett vanligt för- och efternamn, andra tar ett namn som låter som ett artistnamn. Ett taget namn kallas för en pseudonym. **Vad skulle era pseudonymer vara om ni var författare?**

PROBLEM

I nästan alla böcker finns minst ett problem som behöver lösas!

Kommer ni på något problem i boken ni har läst? Problemet kan vara stort eller litet.

Ibland, när man har läst en bok, så vill man inte att den ska ta slut. En berättelse brukar fortsätta så länge det finns ett problem som inte har fått en lösning. **Hitta på ett nytt problem som händer i slutet av boken så berättelsen måste fortsätta! Hitta också på en lösning på problemet.**

HUVUDPERSONEN

I de flesta berättelser finns det en eller två personer som är viktigare än alla andra, och som berättelsen handlar mest om. De här personerna kallas huvudpersoner.

Svara på de här frågorna.

Vad vet ni om huvudpersonen i boken ni har läst?

Är huvudpersonen en kvinna/man/pojke/flicka/ett djur/någon annan?

Är den yngre eller äldre än ni själva?

Vet ni något om hur den ser ut? Om svaret är ja: vad vet ni?

Har den någon kompis? Vad heter kompisen?

Hör den till en familj?

Material

KÄNSLOR

Det finns många olika sorters böcker. Vissa får en att skratta, medan andra får en att tänka. En del får en att hoppa upp och ner på stolen av spänning och andra gör att man får en orolig klump i magen. Om man letar efter en bok som ger en särskild slags känsla behöver man veta vilken grupp eller vilken genre den tillhör.

Vilken genre tycker ni att boken ni har läst hör till? Ringa in!

Ni kan välja flera genrer om du vill. Ni kan också hitta på egna genrer om ni tycker att det inte finns någon här som passar in på det ni har läst.

HUMOR

SKRÄCK

MYSTERIUM

DECKARE

SAGA

FANTASY

SCI-FI

ACTION

KÄRLEK

SNYFTARE

ÄVENTYR

DJUR

SPORT

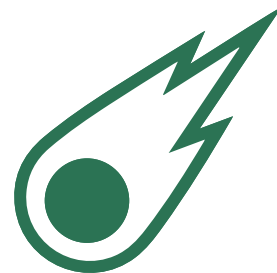
RENOVERA MILJÖN

Alla berättelser utspelar sig någonstans. Ibland kanske det är i en skola, ibland i en trädgård, i rymden eller i en segelbåt. När ni läser om de här ställena får ni veta vissa saker om hur det ser ut där. Men ganska mycket om hur det ser ut måste ni fantisera ihop själva.

Dela in er i grupper. Varje grupp får välja varsin plats i boken. Nu ska ni beskriva platsen, men ni ska renovera den på något sätt. **Uppfinn något som gör att den blir någonting alldeles extra.** Kanske sommarstugan i boken får en ny, hemlig våning? Eller kanske grävlingens bo inreds med en karusell? Nu har ni chansen att förbättra det som fanns i boken och göra det till något roligare och mer spännande än det var från början. Ni får både skriva och rita.

SERIEN (Den här uppgiften passar böcker som är illustrerade)

Titta på illustrationerna i boken ni läste. Välj en person, rita av den, och skapa en tecknad serie där den här personen får spela huvudrollen. I en kort serie hinner det inte hända så mycket, så hitta på en liten situation som ryms i tre rutor. Det behöver inte vara någonting som hände i boken, utan får hellre vara något du har hittat på helt själv. Det gör ingenting fast personen inte ser exakt ut som hen gör i boken, men välj åtminstone en detalj man känner igen, och håll fast vid den. Det kan vara till exempel en tröja man känner igen, en kroppsform eller en frisyr.

KOMETUPPGIFTER

De här uppgifterna passar särskilt bra om ni träffar er gäst två gånger.

Skicka gärna det ni har gjort till författaren eller illustratören inför er andra träff.

ÖNSKEBOKEN

Tänk på boken ni har läst. Om ni fick önska en uppföljare till boken, alltså en ny bok som skulle fortsätta där den gamla slutade, vad skulle den handla om? Vad skulle den heta? Vad skulle den boken ha för problem och vilka personer skulle vara med i den? **Gör en eller flera videor där ni berättar för bokskaparen om er önskebok/ era önskeböcker!**

NYA VÄNNER

Fundera på de personer som finns i boken ni har läst. Nu ska ni **hitta på nya karaktärer som passar in i bokens värld**. Om ni har läst en bok där det finns många djur får ni hitta på flera djur som känns som en del av gänget. Om ni har läst en bok om skurkar får ni hitta på flera skurkar som passar ihop med de som redan finns. Hitta på namn, ålder och rita bilder av de nya personerna, och skicka dem till er gäst inför det nya besöket!

VÄRLDSNYTT

Gör en tidning. Tidningen kan rapportera både om saker som har hänt i boken och sådant som skulle ha kunnat hända om ni fick bestämma. Hitta på rubriker och skriv korta texter till. Kanske någon i boken har varit med om en spännande händelse? Kanske det finns något i en bild som ni tycker är mystiskt? I tidningen får småsaker vara jätteviktiga.

Lägg tidningen i ett kuvert och skicka den på posten till bokskaparen!